

Wytyczne Miasta Ostrołęki

Wydanie I

Data wydania:
1.03.2013 r.

I LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE
im. Generała Józefa Bema

wpłynęło, dn. 8.03.2013 r. godz. 17.9

WYTYCZNE

**dotyczące udzielania przez dyrektorów zezwolenia
na indywidualny program lub tok nauki
oraz postępowania przy wydawaniu opinii
przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Ostrołęce**

Egzemplarz nr ...1.....

Opracował:	Sprawdził:	Zatwierdził:
Inspektor w Wydziale Oświaty UM w Ostrołęce Grażyna Chrzaniuk 01.03.2013r. (data, podpis)	Dyrektor Wydziału Oświaty UM w Ostrołęce DYREKTOR Wydziału Oświaty 1.03.2013 Marcin Rosak (data, podpis)	Prezydent Miasta Ostrołęki PREZYDENT MIASTA Janusz Kotowski 01.03.2013r. (data, podpis)

1. Cel

Wytyczne ujednolicają zasady oraz szczegółowe kryteria dotyczące postępowania przy wydawaniu opinii przez Poradnię Psychologiczno - Pedagogiczną w Ostrołęce, która stanowi podstawę do udzielania przez dyrektorów szkół zezwolenia na indywidualny program lub tok nauki

2. Zakres obowiązywania, odpowiedzialności oraz stosowanie

- 2.1.** Wytyczne dotyczą szkół oraz Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Ostrołęce.
- 2.2.** Niniejsze wytyczne stosowane są w zakresie indywidualnego programu nauki, którego celem jest ułatwienie uczniowi zdobywania poszerzonej i pogłębionej wiedzy w interesujących go dziedzinach, do których ma szczególne predyspozycje, według programu dostosowanego do jego uzdolnień, zainteresowań i możliwości edukacyjnych. Taki indywidualny program jest realizowany pod kierunkiem wskazanego nauczyciela, który ten program opracowuje lub wybiera spośród programów opracowanych poza szkołą. W pracy nad indywidualnym programem nauki oprócz nauczyciela prowadzącego zajęcia może uczestniczyć także nauczyciel ze szkoły wyższego stopnia, doradca metodyczny, psycholog, pedagog i sam zainteresowany uczeń.
- 2.3.** Zakres stosowania wytycznych obejmuje także indywidualny tok nauki, który stanowi proces kształcenia ucznia w sposób dostosowany do jego indywidualnych potrzeb i możliwości w systemie innym niż udział w obowiązkowych zajęciach edukacyjnych. Uczeń objęty indywidualnym tokiem nauki może realizować w ciągu jednego roku szkolnego program nauczania z zakresu dwóch lub więcej klas i może być klasyfikowany oraz promowany w czasie całego roku szkolnego. Może uczęszczać na wybrane zajęcia edukacyjne do danej klasy lub do klasy programowo wyższej w swojej lub innej szkole (także w szkole wyższego stopnia) albo realizować program w całości lub w części we własnym zakresie. Indywidualny tok nauki danego przedmiotu może być realizowany według standardowego szkolnego programu nauczania lub indywidualnego programu nauki.
- 2.4.** Dyrektorzy szkół odpowiadają za: kompletność dokumentów składanych przez wnioskodawcę, wydanie pisemnej opinii dyrektora dotyczącej ucznia, udzielenie pisemnego zezwolenia na indywidualny program lub tok nauki oraz stosowanie się do zaleceń organu prowadzącego w zakresie przydzielenia optymalnej ilości godzin na indywidualną pracę z uczniem.
- 2.5.** Dyrektor Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Ostrołęce odpowiada za weryfikację dokumentów przedłożonych przez dyrektora szkoły, organizację procesu diagnozowania ucznia oraz wydanie opinii w sprawie zezwolenia na indywidualny program lub tok nauki.

3. Przedmiot wytycznych

- 3.1.** Współczesna szkoła nie powinna ograniczać, ale wręcz stymulować rozwój poznawczy, społeczny, emocjonalny oraz etycznie - moralny dzieci i młodzieży. Szczególnie ważnym zadaniem nauczyciela jest kształtowanie człowieka obdarzonego

wyjatkowymi zdolnościami. Aby tego dokonać, należy odkrywać najmocniejsze strony ucznia

i je rozwijać. Szkoła może wspierać uczniów zdolnych poprzez:

- wzbogacanie wiedzy ucznia, stosując metody intensyfikacji pracy, między innymi w zakresie podwyższania trudności zadań;
- przyspieszanie realizacji obowiązku szkolnego, promowanie do klasy programowo wyższej poprzez indywidualizację programu lub toku nauki;
- grupowanie uczniów wg ich zainteresowań czy poziomu umiejętności.

W ogólnych założeniach praca z uczniami szczególnie uzdolnionymi ma na celu:

- szybszy rozwój;
- wyposażenie w większy zakres wiedzy;
- umożliwienie uzyskania wiedzy o wyższym poziomie trudności, zgodnie z poziomem zdolności i rozwoju intelektualnego;
- rozwijanie twórczego myślenia, oryginalności rozwiązań, poszukiwań twórczych w myśl zasady: *szybciej, więcej, na wyższym poziomie, oryginalnie.*

4. Podstawy prawne:

- 4.1. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz.U. z 2004 r. Nr 256 ze zmianami);
- 4.2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 19 grudnia 2001 r. w sprawie warunków i trybu udzielania zezwoleń na indywidualny program lub tok nauki oraz organizacji indywidualnego programu lub toku nauki (Dz. U. z 2002 r. Nr 3, poz. 28);
- 4.3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz. U. 2013 r. poz. 199);
- 4.4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (t.j. Dz. U. z 2007 Nr 83 poz. 562 ze zm.);
- 4.5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 r w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. nr 228, poz. 1487 ze zm.)

5. Charakterystyka ucznia szczególnie uzdolnionego – sposób definiowania

- 5.1. Pojęcie *ucznia zdolnego* odnosi do się osoby, która pod względem zdolności intelektualnych przewyższa swoich rówieśników.
- 5.2. Uczeń jest uznawany za zdolnego, jeśli posiada wysokie zdolności ogólne, uzdolnienia kierunkowe, predyspozycje twórcze oraz charakteryzuje się wysokim zaangażowaniem zadaniowym.
- 5.3. Uczeń szczególnie uzdolniony ma specjalne potrzeby, które powinny być rozpoznane i uwzględnione w toku kształcenia i wychowania. W porównywalnych warunkach

przewyższa innych uczniów w wykonywaniu tych samych działań. Wyróżnia się w nauce i innych dziedzinach, a rezultaty jego działań noszą znamiona wysokiej oryginalności, mają charakter twórczy, ponadprzeciętny, wyprzedza innych w opanowaniu tych samych sprawności. Najczęściej jego zdolności ukierunkowane są na określoną dziedzinę działalności ludzkiej. Zdarzają się również uczniowie uzdolnieni wszechstronnie.

- 5.4.** Uczeń szczególnie zdolny to taki uczeń, który poza wysoką inteligencją ogólną, wyróżnia się w karierze szkolnej możliwością osiągnięć twórczych w jakiegokolwiek dziedzinie użytecznej społecznie. Wyróżnia się ponadto zdolnościami specjalnymi, łatwością uczenia się, szerokimi zainteresowaniami oraz dużą pracowitością.
- 5.5.** Za ucznia zdolnego uznajemy osobę, która posiada co najmniej jedną z czterech wymienionych cech:
- wysoki poziom zdolności ogólnych, inteligencji;
 - wysoki poziom zdolności specjalnych – uzdolnień;
 - wysokie osiągnięcia lub możliwości takich osiągnięć w nauce, bądź innych dziedzinach działalności wartościowej społecznie;
 - osiągnięcia oryginalne i twórcze lub możliwości takich osiągnięć.
- 5.6.** Wysokie oceny szkolne nie mogą być traktowane jako jedyny (główny) wyznacznik uzdolnień ucznia.

6. Zasady oraz sposób postępowania poprzedzające uzyskanie opinii z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej

- 6.1.** Opisane poniżej działania leżą wyłącznie po stronie szkoły bądź placówki oświatowej, do której uczęszcza uczeń, rodziców/prawnych opiekunów oraz uczniów, którzy osiągnęli pełnoletniość.
- 6.1.1.** indywidualny program nauki zakłada kształcenie ucznia w zakresie jednego lub kilku zajęć edukacyjnych na podstawie programu, który wypełniając w całości podstawę programową, w maksymalnym stopniu uwzględnia zainteresowania, potrzeby i możliwości intelektualne ucznia;
- 6.1.1.1.** uczeń może realizować indywidualny program nauki na każdym etapie edukacyjnym i w każdym typie szkoły;
- 6.1.1.2.** zezwolenie na indywidualny program nauki może być udzielone po upływie co najmniej jednego roku nauki, a w uzasadnionych przypadkach po śródrocznej klasyfikacji ucznia;
- 6.1.1.3.** wniosek składa się do dyrektora szkoły za pośrednictwem wychowawcy. Wniosek o zezwolenie na indywidualny program nauki mogą składać: uczeń - z tym, że uczeń niepełnoletni za zgodą rodziców/opiekunów prawnych, rodzice/opiekunowie prawni niepełnoletniego ucznia, wychowawca klasy lub nauczyciel prowadzący zajęcia edukacyjne z tym uczniem za zgodą rodziców/prawnych opiekunów albo pełnoletniego ucznia. Wychowawca dołącza do wniosku opinię o predyspozycjach, możliwościach i oczekiwaniach ucznia. Opinia powinna zawierać również udokumentowane informacje o jego dotychczasowych osiągnięciach;
- 6.1.1.4.** indywidualny program nauki opracowuje nauczyciel prowadzący zajęcia edukacyjne z uczniem szczególnie uzdolnionym lub akceptuje indywidualny program nauki opracowany poza szkołą, który uczeń ma realizować pod jego kierunkiem;

- 6.1.1.5.** dyrektor szkoły po otrzymaniu wniosku i opracowanego indywidualnego programu nauki, zasięga opinii Rady Pedagogicznej oraz Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej. Dyrektor szkoły po udzieleniu zezwolenia na indywidualny program nauki wyznacza uczniowi nauczyciela - opiekuna i ustala zakres jego obowiązków. Zezwolenie udziela się na czas określony, nie krótszy jednak niż jeden rok;
- 6.1.1.6.** ocenianie, klasyfikowanie i promowanie ucznia realizującego indywidualny program nauki odbywa się na warunkach oraz w sposób określony w obowiązujących przepisach prawnych;
- 6.1.2.** indywidualny tok nauki jest modyfikacją systemu klasowo - lekcyjnego i zakłada jej ukończenie w skróconym czasie, dzięki możliwości klasyfikowania i promowania ucznia w ciągu całego roku szkolnego;
- 6.1.2.1.** uczeń realizujący indywidualny tok nauki kształci się według systemu innego niż udział w obowiązkowych zajęciach edukacyjnych w zakresie jednego, kilku lub wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych, przewidzianych w szkolnym planie nauczania dla danej klasy;
- 6.1.2.2.** uczeń objęty indywidualnym tokiem nauki może realizować w ciągu jednego roku szkolnego program nauczania z zakresu dwóch lub więcej klas i może być klasyfikowany i promowany w czasie całego roku szkolnego;
- 6.1.2.3.** uczeń może realizować indywidualny tok nauki na każdym etapie edukacyjnym i w każdym typie szkoły;
- 6.1.2.4.** zezwolenie na indywidualny tok nauki może być udzielone po upływie co najmniej jednego roku nauki, a w uzasadnionych przypadkach po śródrocznej klasyfikacji ucznia;
- 6.1.2.5.** wniosek o zezwolenie na indywidualny tok nauki mogą składać: uczeń - z tym, że uczeń niepełnoletni za zgodą rodziców/opiekunów prawnych, rodzice/opiekunowie prawni niepełnoletniego ucznia, wychowawca klasy, nauczyciel/nauczyciele prowadzący zajęcia edukacyjne, z uczniem szczególnie uzdolnionym;
- 6.1.2.6.** wniosek składa się do dyrektora szkoły za pośrednictwem wychowawcy. Wychowawca dołącza do wniosku opinie o predyspozycjach, możliwościach i oczekiwaniach ucznia. Opinia powinna zawierać również udokumentowane informacje o dotychczasowych osiągnięciach ucznia;
- 6.1.2.7.** dyrektor szkoły po otrzymaniu wniosku na indywidualny tok nauki zasięga opinii Rady Pedagogicznej oraz Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej;
- 6.1.2.8.** w przypadku zezwolenia na indywidualny tok nauki umożliwiający realizację w ciągu jednego roku szkolnego programu nauczania z zakresu więcej niż dwóch klas, wymaga się także pozytywnej opinii organu sprawującego nadzór pedagogiczny nad szkołą;
- 6.1.2.9.** dyrektor szkoły po udzieleniu zezwolenia na indywidualny tok nauki, wyznacza uczniowi nauczyciela – opiekuna i ustala zakres jego obowiązków. Zezwolenie udziela się na czas określony, nie krótszy jednak niż jeden rok;
- 6.1.2.10.** uczeń realizujący indywidualny tok nauki może uczęszczać na wybrane zajęcia edukacyjne do danej klasy lub do klasy programowo wyższej, w tej lub innej szkole, na wybrane zajęcia edukacyjne w szkole wyższego stopnia albo realizować program w całości lub części we własnym zakresie;

- 6.1.2.11.** ocenianie, klasyfikowanie i promowanie ucznia realizującego indywidualny tok nauki odbywa się na warunkach oraz w sposób określony w obowiązujących przepisach prawnych.
- 6.2.** Uczeń może realizować indywidualny program nauki w indywidualnym toku.

7. Sposób postępowania przy wydawania opinii w sprawie indywidualnego programu lub toku nauki w Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Ostrołęce

- 7.1.** Dyrektor szkoły występując do Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w celu uzyskania opinii w sprawie udzielenia zezwolenia na indywidualny program lub tok nauki dla ucznia, dołącza kserokopie:
- 7.1.1.** wniosku o udzielenie zezwolenia na indywidualny program lub tok nauki kierowanego do dyrektora szkoły, potwierdzonego przez niego za zgodność z oryginałem;
- 7.1.2.** opinii wychowawcy klasy o predyspozycjach, możliwościach i oczekiwaniach ucznia;
- 7.1.3.** dokumentów potwierdzających osiągnięcia ucznia w konkursach, olimpiadach na szczeblu międzyszkolnym, wojewódzkim, ogólnopolskim, międzynarodowym w dziedzinie, której dotyczy wniosek, potwierdzone przez dyrektora szkoły za zgodność z oryginałem
- 7.1.4.** opracowanego dla ucznia indywidualnego programu nauki, potwierdzonego przez dyrektora za zgodność z oryginałem;
- 7.1.5.** opinii rady pedagogicznej szkoły;
- 7.1.6.** opinię własną na temat ucznia.
- 7.2.** Uczeń, którego dotyczy opinia, podlega badaniom psychologiczno - pedagogicznym w Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej. Dobór narzędzi do badań i obszarów podlegających analizie pozostaje w decyzji psychologów i pedagogów prowadzących badania.
- 7.3.** Celem badań i wydania pisemnej opinii Poradni jest stwierdzenie, czy nie ma psychologicznych przeciwwskazań do indywidualnego trybu nauki, czy jest to działanie celowe i czy wpłynie korzystanie na rozwój ucznia.
- 7.4.** Badania przeprowadzone w Poradni muszą wykazać, że uczeń charakteryzuje się:
- ponadprzeciętnym poziomem zdolności ogólnych, w tym inteligencji;
 - posiadaniem wybiórczych, szczególnych uzdolnień na poziomie ponadprzeciętnym (przy globalnych możliwościach umysłowych mieszczących się w granicach normy wiekowej lub wyższych);
 - ciekawością poznawczą oraz wysokim poziomem motywacji;
 - zdolnościami do samodzielnej i skutecznej pracy;
 - łatwością rozumienia oraz przyswajania treści i symboli abstrakcyjnych, właściwym posługiwaniem się nimi w działaniu;
 - łatwością uczenia się i przyswajania wiedzy;
 - oryginalnymi osiągnięciami i kreatywnością w dążeniu do takich osiągnięć;
 - odpornością emocjonalną pozwalającą mu w konstruktywny sposób pokonywać trudności;
 - wysokim poziomem myślenia analitycznego;

- odpowiednim poziomem dojrzałości emocjonalno-społecznej;
- gotowością do podjęcia się dodatkowych, obciążających działań.

7.5. Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna, wydając opinię w sprawie zezwolenia na indywidualny program lub tok nauki, bierze pod uwagę indywidualne wyniki badań ucznia określone poprzez parametry opisane w pkt. 7.4. niniejszych wytycznych, z jednoczesnym uwzględnieniem:

- dokumentacji dotyczącej ucznia złożonej przez wnioskodawcę, przedłożonej przez dyrektora szkoły;
- pisemnej opinii dyrektora szkoły;
- udokumentowanych, wyróżniających się, ponadprzeciętnych wyników ucznia w dziedzinie, której dotyczy wnioszek.

7.6. Opinia Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej powinna zawierać między innymi:

- diagnozę w zakresie możliwości rozwojowych i potencjału ucznia;
- określenie poziomu rozwoju intelektualnego, poziom rozwoju poszczególnych funkcji poznawczych, cech funkcjonowania ucznia, opis jego zainteresowań, planów i dotychczasowych osiągnięć;
- wyszczególnienie narzędzi stosownych w indywidualnej diagnozie oraz opis kryteriów odniesienia, określających ponadprzeciętne uzdolnienia ucznia;
- zalecenia w zakresie rozwijania potencjalnych możliwości i mocnych stron ucznia;
- formy stymulacji i inne formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- konkluzję, że realizacja indywidualnego programu czy toku nauki nie będzie miała niekorzystnego wpływu na rozwój ucznia, a wręcz pozytywnie wpłynie na rozwój jego zdolności
- kategorię argumentację oraz wskazanie dziedziny/dziedzin, w której uczeń wykazuje szczególne uzdolnienia, dające organowi prowadzącemu możliwość przydzielenia optymalnej liczby dodatkowych godzin przeznaczonych na pracę nauczyciela z uczniem zdolnym.

8. Załączniki

Załącznik nr 1 – wzór wniosku o udzielenie zezwolenia na indywidualny program lub tok nauki, składany do dyrektora szkoły/placówki oświatowej;

Załącznik nr 2 - wzór pisma Dyrektora szkoły kierowanego do Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Ostrołęce.

9. Rozdzielnik

Egz. nr 1-16 - Dyrektorzy szkół

Egz. nr 17 - Dyrektor Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Ostrołęce

Egz. nr 18 - Wydział Oświaty Urzędu Miasta Ostrołęki